

Huomioita kunnasta

Koska kunta on rengas, on siinä määritelty yhteen-, vähennys- ja kertolasku. Jos $(K, +, \cdot)$ on kunta ja $a, b \in K$, niin vähennyslasku on $a - b = a + (-b)$. Jakolasku määritellään tavalliseen tapaan, kun $b \neq 0_K$:

$$\frac{a}{b} = ab^{-1}, \quad \text{siis erityisesti} \quad \frac{1}{b} = b^{-1}.$$

Kaikille $a, b, c, d \in K$, kun $b \neq 0_K$ ja $d \neq 0_K$, saadaan soveltamalla renkaan laskulakeja, että

$$\frac{a}{b} \cdot \frac{c}{d} = \frac{ac}{bd}, \quad \frac{a}{b} + \frac{c}{d} = \frac{ad + bc}{bd}.$$

Osamäärillä $\frac{a}{b}$ lasketaan siis samoin kuin murtoluvuilla. Huomaa myös, että $\frac{a}{1_K} = a$.

Jos ei ole sekaannuksen vaaraa, kunnassa $(K, +, \cdot)$ merkitään usein

$$1_K + 1_K = 2, \quad 1_K + 1_K + 1_K = 3, \dots, \text{ yleisesti } n \cdot 1_K = n \quad \forall n \in \mathbb{Z}.$$

Koska kunta on kokonaisalue, sille on määritelty karakteristika $\text{char}(K)$, ja tämä on joko 0 tai alkuluku sivun Kokonaisalue lauseen mukaan. Jos $\text{char}(K) = 0$, niin $(K, +, \cdot)$ on ääretön kunta. Äärellisen kunnan karakteristika on alkuluku.

Jos $\text{char}(K) = p$ on alkuluku, niin edellisessä yhtälössä $n \cdot 1_K = n$ on $n = 0$ jos ja vain jos $p \mid n$.

Koska kunta on rengas, voidaan puhua sen ihanteista. Seuraava lause käsittelee tämän asian tyhjentävästi.

Lause. Kunnan $(K, +, \cdot)$ ainoat ihanteet ovat K ja $\{0_K\}$.

Todistus. Kuten sivulla Ihanne todetaan ovat K ja $\{0_K\}$ kunnan K ihanteita. Olkoon I kunnan K ihanne ja $I \neq \{0_K\}$. Koska ihanteen alkioit ovat kunnan alkioita, niin kaikilla $a \in I$ on olemassa käänteisalkio, joten ne ovat yksiköitä. Sivun Ihanne huomion mukaan tästä seuraa, että $I = K$. $\square$

Olkoot $(K, +, \cdot)$ ja $(K', +', \cdot')$ kuntia. Rengashomomorfismia $f : (K, +, \cdot) \rightarrow (K', +', \cdot')$ sanotaan myös *kuntahomomorfismiksi*, vastaavaa rengasisomorfismia sanotaan *kuntaisomorfismiksi*.

Lause. Jokainen kuntahomomorfismi $f : (K, +, \cdot) \rightarrow (K', +', \cdot')$ on injektio ja siis indusoi kuntaisomorfismin $F : (K, +, \cdot) \rightarrow (\text{Im}(f), +', \cdot')$.

Todistus. Sivun Rengashomomorfismin ydin ja kuva lauseen mukaan rengashomomorfismin ja siis tässä tapauksessa kuntahomomorfismin ydin on ihanne. Edellisen lauseen mukaan siis ydin on joko kunta itse tai nollihanne. Jos ydin on K , niin silloin kaikilla $a \in K$ on $f(a) = 0_{K'}$. Tämä on kuitenkin mahdotonta rengashomomorfismin postulaatin RH3 nojalla. Siis kuntahomomorfismin ydin on $\{0_K\}$ ja täten sivun Rengashomomorfismin ydin ja kuva huomion mukaan kuntahomomorfismi on injektio.

Koska $f : (K, +, \cdot) \rightarrow (K', +', \cdot')$ antaa surjektion $f : (K, +, \cdot) \rightarrow (\text{Im}(f), +', \cdot')$, saadaan lauseen loppuosan väite. $\square$

Edellisen lauseen mukaan kunnan $(K, +, \cdot)$ kaikki homomorfiset kuvat ovat isomorfisia tämän kunnan kanssa.

Linkit:

Kunta

Kokonaisalue

Ihanne

Renkaan yksikköryhmä

Rengashomomorfismin ydin ja kuva

Renkaiden homomorfialause